

پرسش ۲۲۹: ارتباط بین اذان و رویای ابراهیم(ع).

السؤال / ۲۲۹ : صار لدى ربط بين الأذان ورؤيا إبراهيم (ع) حيث إنه رأى كوكباً فكان اعترافه بربوبيته له هو: (أشهد أنّ المهدى والمهدىين من ولده حجج الله) وقمرًا، واعترافه هو: (أشهد أنّ علياً والأئمة من ولده حجج الله) وشمساً، واعترافه هو: (أشهد أنّ محمداً رسول الله) ووصوله إلى مقام التوحيد هو: (أشهد أن لا إله إلا الله)، وهذه هي مراتب المعرفة الحق كما فهمت، ولكل مرتبة عشر درجات.

فهل هذا الفهم صحيح؟ وهذا الربط صحيح ونافع؟؟؟ أ تزيدني مولاي حفظك
الله سبحانه ورعاك ومكناك؟

المرسل: استاذ ذكي

به نظر من ارتباطی بین اذان و رویای ابراهیم(ع) وجود دارد: آنگاه که ستاره را دید گویا بر ربوبیت آن نسبت به خود اعتراف کرد «أشهد ان المهدى والمهدىين من ولده حجج الله» و هنگامی که ماه را دید، اعتراف کرد «أشهد ان علياً و الائمة من ولده حجج الله» و آنگاه که خورشید را دید اعتراف کرد «أشهد ان محمد رسول الله» و رسیدنش به مقام توحید یعنی «أشهد ان لا اله الا الله» و آن گونه که فهمیدم اینها مراتب شناخت حق است و هر کدامش «دَه» درجه دارد.

آیا این استنباط درست است؟ و آیا این ارتباط برقرار کردن صحیح و سودمند است؟
بر من بیفزای، آقای من؛ خدای سبحان حفظت کند و سرپرستت باشد و تمکینت
دهد!

فرستنده: استاد ذکی

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم، والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على
محمد وآلـهـ الأئمةـ والمـهـدىـينـ وـسـلـمـ تـسـلـيـماـ.

أما أن الشهادات الثلاث مرتبطة برؤيا إبراهيم (ع) فنعم، وأما علاقة الشهادات الثلاث في الآذان والمشاهدات الثلاث لإبراهيم (ع) بالمعرفة والتوحيد فهي الثلاث التي في الحج (أي الولاية)، (فَصِيَامُ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجَّ وَسَبْعَةً إِذَا رَجَعْتُمْ تَلْكَ عَشَرَةً كَامِلَةً ذَلِكَ لِمَنْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ) ([81])، أي: إن الثلاثة هي سرادق العرش الأعظم والعرش الأعظم والكرسي. وهذه الثلاثة كلها محمد(ص)، فهم(ع) كلهم محمد(ص)، وأيضاً كل منهم مقامه ودوره، فمحمد(ص) هو سرادق العرش الأعظم فهو(ص) الحجاب بين الخالق وخلقه ولو لا لم تفاض المعرفة فهو (ن) في قوله تعالى: (نَّ وَالْقَلْمَ وَمَا يَسْطُرُونَ) ([82]), والأئمة هم العرش الأعظم فمنهم تفاضل المعرفة فهم (القلم) في قوله تعالى: (نَّ وَالْقَلْمَ وَمَا يَسْطُرُونَ)، والمهديون هم الكرسي فبهم تتحقق المعرفة فهم الذين يسطرون في قوله تعالى: (نَّ وَالْقَلْمَ وَمَا يَسْطُرُونَ)، فالمهديون يمثلون القدرة، قال تعالى: (وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ) ([83])، فالكرسي يمثل القدرة والهيمنة على السماوات السبع والأرض؛ ولهذا شيعت هذه الآية عند نزولها ملائكة السبع الشداد؛ لأنها متعلقة بمن يمثلون القدرة وستتحقق بهم المعرفة بحروفها السبعة والعشرين، ولأن نزولها أيضاً يعني قرب تحقق القدرة والحاكمية الإلهية.

أحمد الحسن

پاسخ:

بسم الله الرحمن الرحيم

و الحمد لله رب العالمين، و صلى الله على محمد و آل محمد الأئمة و المهديين و سلم تسليماً.

اینکه شهادت‌های سه‌گانه، مرتبط با رویای ابراهیم(ع) است، بله همین طور است. اما ارتباط شهادت‌های سه‌گانه در اذان و مشاهدات سه‌گانه‌ی ابراهیم(ع) درباره‌ی شناخت و توحید، همان سه‌گانه‌ای است که در حج وجود دارد (یعنی ولایت): «سه روز در حج روزه بدارد، و هفت روز از حج بازگردد، تا ده روز کامل شود؛ این حکم برای کسی است که اهلش در مسجد الحرام ساکن نباشد» ([84])؛ این سه تا پرده‌های عرش اعظم و عرش اعظم و کرسی هستند؛ این سه‌گانه، همگی محمد(ص) است.

ائمه(ع) همه‌شان، محمد(ص) هستند، و نیز برای هر کدام از آنها مقام و جایگاهی است. محمد(ص) پرده‌ی عرش اعظم و حجابی میان خالق و خلقش است و اگر او نبود، معرفت و شناخت به کسی نمی‌رسید. او «نون» است در سخن خدای متعال «نون، سوگند به قلم و آنچه می‌نویسند»⁽⁸⁵⁾ و ائمه(ع) عرش اعظم‌اند و از آنان معرفت به خلق می‌رسد؛ آنان قلم هستند در سخن خدای متعال «نَ وَالْقَلْمَ وَمَا يَسْطُرُونَ» و مهدیّون، کرسی‌اند و با آنها معرفت تحقق می‌یابد؛ آنان کسانی هستند که می‌نویسند در سخن خدای متعال «نَ وَالْقَلْمَ وَمَا يَسْطُرُونَ»؛ مهدیّون تمثیل قدرت هستند. خدای متعال می‌فرماید: «کرسی او آسمان‌ها و زمین را دربر دارد؛ و نگهداری آنها بر او دشوار نیست؛ او بلندپایه و بزرگ است»⁽⁸⁶⁾. کرسی، تمثیل قدرت و تسلط بر آسمان‌های هفتگانه و زمین است؛ به همین دلیل هنگام نزول این آیه، فرشتگان هفت آسمان سخت (ملائكة السبع الشداد)، شیعه شدند؛ زیرا این آیه متعلق به کسانی است که تمثیل قدرت‌اند و به وسیله‌ی آنها بیست و هفت حرف معرفت، تحقق می‌یابد و نیز به این دلیل که نزول این آیه، یعنی نزدیکی تحقق قدرت و حاکمیت الهی.

احمد الحسن

.196 - البقرة: [81]

.1 - القلم: [82]

.255 - البقرة: [83]

.196 - بقره: [84]

.1 - قلم: [85]

.255 - بقره: [86]